

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

2016

Η αλήθεια για το ελληνικό δημόσιο

Μισθολογική Δαπάνη – Απασχόληση – Ανάπτυξη

*Μία πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών
και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
με τη συνεργασία της Αντιπροεδρίας της Κυβέρνησης
και του Υπουργείου Οικονομικών-Γενικού Λογιστηρίου του κράτους*

Πρόλογος

Η παρούσα έκδοση έχει ως στόχο την κατάρριψη των μύθων και την αποκατάσταση της αλήθειας, με την παράθεση στοιχείων, για τα πραγματικά μεγέθη του ελληνικού Δημόσιου Τομέα σε ό,τι αφορά τη μισθολογική και συνταξιοδοτική δαπάνη, την απασχόληση και την ανάπτυξη, συμβάλλοντας, έτσι, στην έναρξη ενός ουσιαστικού διαλόγου για μία ποιοτική, ανοικτή στους πολίτες, δημοκρατική και κοινωνικά υπεύθυνη κρατική διοίκηση και δημόσιες υπηρεσίες.

Στο πρώτο κεφάλαιο, για την μισθολογική δαπάνη στο Δημόσιο Τομέα, αναλύεται το ύψος αυτής το οποίο ανέρχεται στα 15,8 δις ευρώ ή 9,0% του ΑΕΠ, το 2015, ποσοστό το οποίο είναι μικρότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (9,2% του ΑΕΠ) καθώς και η διαχρονική μείωση των ετήσιων τακτικών αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων από το 2009.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, για την απασχόληση στο Δημόσιο Τομέα, παρατίθενται τα στοιχεία που έχει συλλέξει βάσει κοινών και ομοιογενών κριτηρίων ο ΟΟΣΑ, με βάση τα οποία η απασχόληση στον ελληνικό δημόσιο τομέα ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ και τις αντίστοιχες τιμές των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών, συμπεριλαμβανομένης και της Μ. Βρετανίας.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο, τεκμηριώνεται το ότι δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη με απολήσεις και μείωση του δημόσιου καθώς η μείωση μισθών και απασχόλησης κατά 30% στο δημόσιο τομέα μετακυλίεται σε ολόκληρη την κοινωνία, αποδυναμώνει το ασφαλιστικό σύστημα και επηρεάζει καταλυτικά τον ιδιωτικό τομέα μεταφραζόμενο ως μείωση της κατανάλωσης.

1. Η μισθολογική δαπάνη του ελληνικού Δημόσιου Τομέα

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) στο Εβδομαδιαίο Δελτίο του (5/5/2016) για την ελληνική οικονομία, κάνοντας επιλεκτική χρήση ανόμοιων και μη συγκρίσιμων μεταξύ τους στοιχείων, αλλιά και παραποιώντας δεδομένα και πηγές, κάνει λόγο, για μία ακόμη φορά, για «Υπερτροφικό δημόσιο τομέα».

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά στη μισθολογική δαπάνη του ελληνικού Δημόσιου τομέα, ο ΣΕΒ, βασιζόμενος στα δημοσιευμένα στοιχεία της EUROSTAT, αναφέρει ότι η μισθολογική δαπάνη της Ελλάδας (compensation of employees) για το 2015 ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι πολύ υψηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (12,2% έναντι 10,2%).

Στην πραγματικότητα, όπως αποδεικνύεται παρακάτω, **η καθαρή μισθολογική δαπάνη** για το 2015 ανέρχεται στα 15,8 δις ευρώ ή 9,0% του ΑΕΠ, ποσοστό το οποίο είναι **μικρότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (9,2% του ΑΕΠ)**.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά:

Τι «λάθος» κάνει ο ΣΕΒ;

«Αγνοεί» ότι η μισθολογική δαπάνη (compensation of employees) που δημοσιεύει η EUROSTAT περιλαμβάνει τους μισθούς και τα ημερομίσθια, καθώς και τις πραγματικές και τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές (imputed social contributions). Πιο συγκεκριμένα:

- i. Οι *πραγματικές κοινωνικές εισφορές* είναι ουσιαστικά οι πληρωμές από τους εργοδότες προς όφελος των εργαζομένων τους σε ασφαλιστικούς φορείς.
- ii. Οι *τεκμαρτές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης* σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν πληρωμές, ενώ το ύψος τους υπολογίζεται βάσει της διαφοράς των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών και της μελλοντικής σύνταξης που θα λάβουν οι εργαζόμενοι.

Ο ΣΕΒ θα όφειλε, επίσης, να γνωρίζει και αυτό να αποτυπώνεται στις «μελέτες» του, ότι ο τρόπος υπολογισμού ανά χώρα διαφέρει και μπορεί να βασίζεται σε αναλογιστικές μελέτες ή σε πιο απλές μεθόδους.

Θα όφειλε επίσης να ενημερωθεί από την ΕΛΣΤΑΤ, ότι στην περίπτωση της Ελλάδας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει σχετική αναλογιστική μελέτη, γίνεται η υπόθεση ότι η μελλοντική σύνταξη των ενεργεία δημοσίων υπαλλήλων ισούται με το ύψος της τρέχουσας σύνταξης. Και ως εκ τούτου, οι τεκμαρτές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ισούνται με τη διαφορά μεταξύ της τρέχουσας συνταξιοδοτικής δαπάνης του Δημοσίου Τομέα και των εισπραττόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Εάν έκανε το απλό κόπο να ενημερωθεί και να διασταυρώσει τις πηγές που χρησιμοποιεί, τότε θα διαπίστωνε ότι διαχρονικά στη χώρα μας **το ύψος των τεκμαρτών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης αυξάνεται, κυρίως λόγω της συρρίκνωσης του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων** και όχι βέβαια λόγω της «υπερτροφίας» του, κάτι που αν συνέβαινε θα είχε ακριβώς τα **αντίθετα αποτελέσματα**.

Πρόκειται όμως για ελθιπή ενημέρωση ή για λαθροχειρία;

Ποια είναι η πραγματικότητα;

1. Η μισθολογική δαπάνη για την Ελλάδα το 2015 διαμορφώθηκε στα 21,5 δις ευρώ (ή 12,2% του ΑΕΠ) εκ των οποίων 5,6 δις ευρώ (ή 3,2% του ΑΕΠ) είναι οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- α) Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους υπολογισμού των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν είναι συγκρίσιμες μεταξύ τους,
- β) Οι στόχοι του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής (οι οποίοι προκύπτουν από το αποτέλεσμα κατά ESA) δεν επηρεάζονται από τις τεκμαρτές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, καθότι είναι δημοσιονομικά ουδέτερες (εγγράφονται ισόποσα και ως έσοδο από ασφαλιστικές εισφορές και ως έξοδο για μισθούς),
- γ) Μεθοδολογικά, το δημοσιευμένο νούμερο της EUROSTAT υπό τον όρο «compensation of employees» για όλες τις χώρες είναι το άθροισμα των μισθών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (καθαρή μισθολογική δαπάνη) **συν** το κόστος της μελλοντικής συνταξιοδοτικής δαπάνης των εν ενεργεία απασχολούμενων στο Δημόσιο Τομέα προεξοφλημένο στο σήμερα, και
- δ) Στην περίπτωση της Ελλάδας το μέγεθος των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών διαχρονικά βαίνει αυξανόμενο (π.χ. οι τεκμαρτές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης το 2010 διαμορφώθηκαν στα 4,9 δις και το 2015 στα 5,6 δις περίπου, ήτοι αύξηση 13,4%), καθώς η μισθολογική δαπάνη συνεχώς μειώνεται λόγω των οριζόντιων μισθολογικών περικοπών και του περιορισμού των προσλήψεων σε σχέση με τις αποχωρήσεις (1/5 κλη), ενώ αντιθέτως η συνταξιοδοτική δαπάνη αυξάνεται λόγω αυξημένων συνταξιοδοτήσεων γίνεται αντιληπτό ότι οποιαδήποτε **ανάλυση, σύγκριση ή αναγωγή της μισθολογικής δαπάνης για την Ελλάδα, σε όρους προγράμματος οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να γίνεται με αναφορά στην καθαρή μισθολογική δαπάνη.**

Κατόπιν των ανωτέρω, αν εξαιρεθούν οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές, τότε **η καθαρή μισθολογική δαπάνη** για το 2015 ανέρχεται στα 15,8 δις ευρώ ή 9,0% του ΑΕΠ, ποσοστό το οποίο είναι **μικρότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (9,2% του ΑΕΠ).**

	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση (28 χώρες)
Συνολική Μισθολογική Δαπάνη ως % του ΑΕΠ	21.447 12.2%	1.485.044 10.2%
Τεκμαρτές Κοινωνικές Εισφορές ως % του ΑΕΠ	5.615 3.2%	136.711 0,9%
Καθαρή Μισθολογική Δαπάνη (μη περιλαμβανομένων των τεκμαρτών ασφαλιστικών εισφορών)	15.832	1.348.333
ως % του ΑΕΠ	9.0%	1.348.333

2. Από την ανάλυση της διαχρονικής εξέλιξης της μισθολογικής δαπάνης του Δημοσίου Τομέα, προκύπτουν τα εξής:
  - i. Η συνολική μισθολογική δαπάνη μειώθηκε κατά 24% σε σχέση με το 2010, ενώ η καθαρή μισθολογική δαπάνη μειώθηκε αντίστοιχα κατά 31%.
  - ii. Η ποσοστιαία μείωση τόσο της συνολικής (-24%) όσο και της καθαρής μισθολογικής δαπάνης (-31%) της Ελλάδας κατά την τελευταία 5ετία (2010-2015) είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μείωση του ΑΕΠ σε ονομαστικές τιμές (-22%).

- iii. Αν η σύγκριση γίνει με το έτος 2009, δηλ. πριν η χώρα εισέλθει στο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, τότε η συνολική μισθολογική δαπάνη μειώθηκε κατά 31% και η καθαρή μισθολογική δαπάνη κατά 39%, μειώσεις οι οποίες είναι μεγαλύτερες από την ποσοστιαία μείωση του ΑΕΠ σε ονομαστικές τιμές (-26%).

	ΕΛΛΑΔΑ				
	2009	2010	2015	Ποσοστιαία Μεταβολή (έτος βάσης 2009)	Ποσοστιαία Μεταβολή (έτος βάσης 2010)
Συνολική Μισθολογική Δαπάνη ως % του ΑΕΠ	31.013 13.1%	28.020 12.4%	21.447 12.2%	31%	24%
Τεκμαρτές Κοινωνικές Εσφορές ως % του ΑΕΠ	5.194 2.2%	4.952 2.2%	5.615 3.2%	8%	13%
Καθαρή Μισθολογική Δαπάνη (μη περιλαμβανομένων των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών ως % του ΑΕΠ)	25.819 10.9%	23.068 10.2%	15.832 9.0%	-39%	-31%
ΑΕΠ	237.534	226.031	176.023	-26%	-22%

Η προαναφερόμενη μείωση της μισθολογικής δαπάνης προήλθε τόσο από την μείωση του αριθμού των απασχολούμενων στον Δημόσιο Τομέα όσο και τη λήψη αμιγώς μισθολογικών μέτρων από τη Κυβέρνηση στα πλαίσια της προσπάθειας οικονομικής προσαρμογής της χώρας (ν. 3833/2010, ν. 3845/2010, ν. 4002/2011, ν. 4024/2011, ν. 4046/2012, ν. 4093/2012).

Ενδεικτικά παρουσιάζονται οι παρακάτω πίνακες με στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που αποτυπώνουν την ποσοστιαία μείωση των τακτικών αποδοχών ανά μόνιμο υπάλληλο σε ενδεικτικούς φορείς για το διάστημα από 31/12/2009 έως 1/1/2013. Αναλυτικότερα, οι ποσοστιαίες μεταβολές εξήχθησαν συγκρίνοντας τις τακτικές αποδοχές μόνιμου υπαλλήλου στους φορείς που παρατίθενται παρακάτω για το διάστημα από 31/12/2009 έως 1/1/2013.

Από τα κάτωθι στοιχεία προκύπτει ότι η μείωση του μέσου μηνιαίου μισθού είναι πολύ μεγαλύτερη από 14,6% που αναφέρει ο ΣΕΒ στο εβδομαδιαίο δελητίο για την ελληνική οικονομία.

Ποσοστιαία μείωση ετήσιων τακτικών αποδοχών ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ στο διάστημα 31/12/2009 έως 1/1/2013					
	31/12/10 σε σχέση με 31/12/09	1/7/11 σε σχέση με 31/12/10	1/11/11 σε σχέση με 1/7/11	1/1/13 σε σχέση με 1/11/11	1/1/13 σε σχέση με 31/12/09
Υπάλληλοι Υπουργείου Πολιτισμού					
ΔΕ 5 ΕΤΗ	-8.65%	-2.84%	-20.20%	-7.96%	-34.81%
ΔΕ 17 ΕΤΗ	9.08%	2.84%	18.52%	6.24%	-32.87%
ΔΕ 29 ΕΤΗ	-9.41%	2.84%	8.12%	5.27%	25.40%
ΠΕ 5 ΕΤΗ	-8.81%	-3.93%	-12.91%	-6.37%	-28.68%
ΠΕ 17 ΕΤΗ	-9.25%	3.78%	-2.25%	-4.89%	-18.80%
ΠΕ 29 ΕΤΗ	-9.56%	3.66%	2.12%	-2.04%	-12.84%
Μέσες μειώσεις	-9.13%	-3.31%	-9.98%	-5.55%	-25.22%

Εκπαιδευτικοί (Υπουργείου Παιδείας)					
ΠΕ 5 ΕΤΗ	9.58%	3.67%	18.81%	6.37%	33.79%
ΠΕ 17 ΕΤΗ	-9.87%	-2.56%	-8.00%	-4.89%	-23.95%
ΠΕ 29 ΕΤΗ	10.09%	3.48%	1.20%	4.03%	17.72%
Μέσες μειώσεις	-9.85%	-3.57%	-9.34%	-5.10%	-25.15
Υπάλληλοι Υ.Δ.Μ.Η.Δ.					
ΔΕ 5 ΕΤΗ	10.14%	2.47%	-25.62%	-7.22%	-37.89%
ΔΕ 17 ΕΤΗ	10.46%	2.49%	-23.80%	-6.28%	-37.65%
ΔΕ 29 ΕΤΗ	-10.70%	-2.50%	-19.55%	-5.27%	-33.64%
ΠΕ 5 ΕΤΗ	-10.26%	-3.43%	-23.79%	-6.33%	-38.14%
ΠΕ 17 ΕΤΗ	10.54%	-8.35%	-14.33%	-4.89%	-29.53%
ΠΕ 29 ΕΤΗ	-10.74%	-3.25%	-7.97%	-4.03%	-23.73%
Μέσες μειώσεις	-10.47%	-2.91%	-18.85%	-5.67%	-33.43%
Υπάλληλοι Υπουργείου Οικονομικών					
ΔΕ 5 ΕΤΗ	-12.85%	-1.77%	-24.02%	-5.16%	-38.32%
ΔΕ 17 ΕΤΗ	-18.44%	-1.68%	-24.20%	-4.23%	-38.22%
ΔΕ 29 ΕΤΗ	-15.55%	-2.34%	-22.20%	-3.60%	-38.14%
ΠΕ 5 ΕΤΗ	-12.82%	-2.50%	-24.13%	-4.59%	-38.47%
ΠΕ 17 ΕΤΗ	-13.34%	-2.30%	-24.28%	-3.79%	-38.33%
ΠΕ 29 ΕΤΗ	15.22%	-2.83%	-22.48%	-3.25%	-38.21%
Μέσες μειώσεις	-13.87%	-2.24%	-23.55%	-4.11%	-38.28%

Ποσοστιαία μείωση ετήσιων ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΩΝ στο διάστημα 2010 έως 2013				
	31/12/10 σε σχέση με 31/12/09	31/12/11 σε σχέση με 31/12/10	1/1/13 σε σχέση με 31/12/11	1/1/13 σε σχέση με 31/12/09
Δικαστική λειτουργοί				
Πάρεδρος Πρωτοδικείου με 0 έτη	-14.92%	-5.05%	-13.34%	-29.99%
Εφέτης με 17 έτη	-17.36%	-1.84%	-23.43%	-37.89%
Πρόεδρος Εφετών με 29 έτη	-16.21%	-1.52%	-20.59%	-34.47%
Μέσες μειώσεις	-16.16%	-2.81%	-19.12%	-34.12%
Πανεπιστημιακοί				
Λέκτορας ΑΕΙ με 0 έτη	-12.52%	-2.56%	-13.83%	-26.55%
Αναπληρωτής καθηγητής ΑΕΙ με 17 έτη	-15.83%	-2.05%	-13.60%	-28.77%
Καθηγητής ΑΕΙ με 29 έτη	-15.94%	-2.06%	-18.04%	-32.52%
Μέσες μειώσεις	-14.76%	-2.22%	-15.16%	-29.28%

Γιατροί ΕΣΥ				
Ειδ. Ιατρός με 0 έτη	-6.47%	-2.09%	-20.28%	-27.00%
Επιμελητής Α με 17 έτη	-10.46%	-0.58%	-28.66%	-36.49%
(Συντονιστής) Δ/ντής Β ζώνης με 29 έτη	-10.22%	2.85%	-33.24%	-41.77%
Μέσες μειώσεις	-9.05%	-1.84%	-27.40%	-35.09%
Ένστολοι-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας				
Λοχίας Ε.Δ. με 0 έτη	-10.55%	-1.31%	7.04%	-17.94%
Ταγματάρχης με 17 έτη	-12.41%	-1.01%	-15.42%	-26.27%
Συνταγματάρχης ΕΔ με 29 έτη	-19.57%	-0.65%	-12.25%	-29.88%
Μέσες μειώσεις	-14.18%	-0.99%	-11.57%	-24.83%
Ένστολοι-Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη				
Αστυφύλακας με 0 έτη	-8.03%	-0.97%	-6.48%	-14.82%
Αστυνομός με 17 έτη	-10.68%	-0.83%	-12.47%	-22.47%
Αστ. Δ/ντής με 29 έτη	-14.34%	-0.93%	-15.17%	-28.02%
Μέσες μειώσεις	-11.02%	-0.91%	-11.37%	-21.77%
Διπλωματικοί υπάλληλοι				
Ακόλουθος με 0 έτη	-9.52%	-3.53%	-9.50%	-21.06%
Σύμβ. Πρεσβείας Β με 17 έτη	-12.90%	-2.08%	-12.50%	-25.37%
Πληρεξ. υπουργός Α με 29 έτη	-14.74%	-1.40%	-13.98%	-27.69%
Μέσες μειώσεις	-12.39%	-2.34%	-12.01%	-24.71%

Συμπέρασμα: Η λαθροχειρία του ΣΕΒ σε σχέση με το μισθολογικό κόστος του Δημοσίου έχει στόχο να προβάλει την εφιαλτική επιλογή μιας περαιτέρω μείωσης των μισθών στο δημόσιο τομέα, συνοδευόμενη μάλιστα από περαιτέρω απολύσεις. Στην πραγματικότητα εξακολουθεί να υπηρετεί το νεοφιλελεύθερο σχέδιο του κοινωνικού αυτοματισμού που θεωρεί φαντασιακά ότι οι πόροι που διατίθενται στη λειτουργία του δημόσιου τομέα αποστερούνται από τον ιδιωτικό. Αλλά σε αυτό όπως και στα άλλα θέματα θα επανέλθουμε.

2. Η απασχόληση στον ελληνικό Δημόσιο Τομέα

Ο αμετανόητος νεοφιλελευθερισμός εξακολουθεί, παρά την κοινωνική και οικονομική καταστροφή που προκάλεσε στη χώρα, να στοχοποιεί το δημόσιο τομέα και την εργασία σε αυτόν. Νέες λαθροχειρίες και επιθετικές χρήσεις δεδομένων από πλευράς του ΣΕΒ σε σχέση με την απασχόληση στον ελληνικό δημόσιο τομέα (οι οποίες έρχονται να συμπληρώσουν τις αντίστοιχες λαθροχειρίες σε σχέση με το μισθολογικό κόστος του Δημοσίου) προκειμένου να στηριχθεί το επιχείρημα περί «υπερδιόγκωσης του ελληνικού δημοσίου».

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) στο Εβδομαδιαίο Δελτίο του (5/5/2016), εκτός από τις προφανείς παραποιήσεις δεδομένων που κάνει ως προς το μισθολογικό κόστος του δημοσίου τομέα, ασχολείται και με την «απασχόληση στο δημόσιο τομέα». Ωστόσο, και σε αυτό το ζήτημα δεν αποφεύγει την εκλεκτικιστική και αποσπασματική χρήση δεδομένων και στοιχείων,

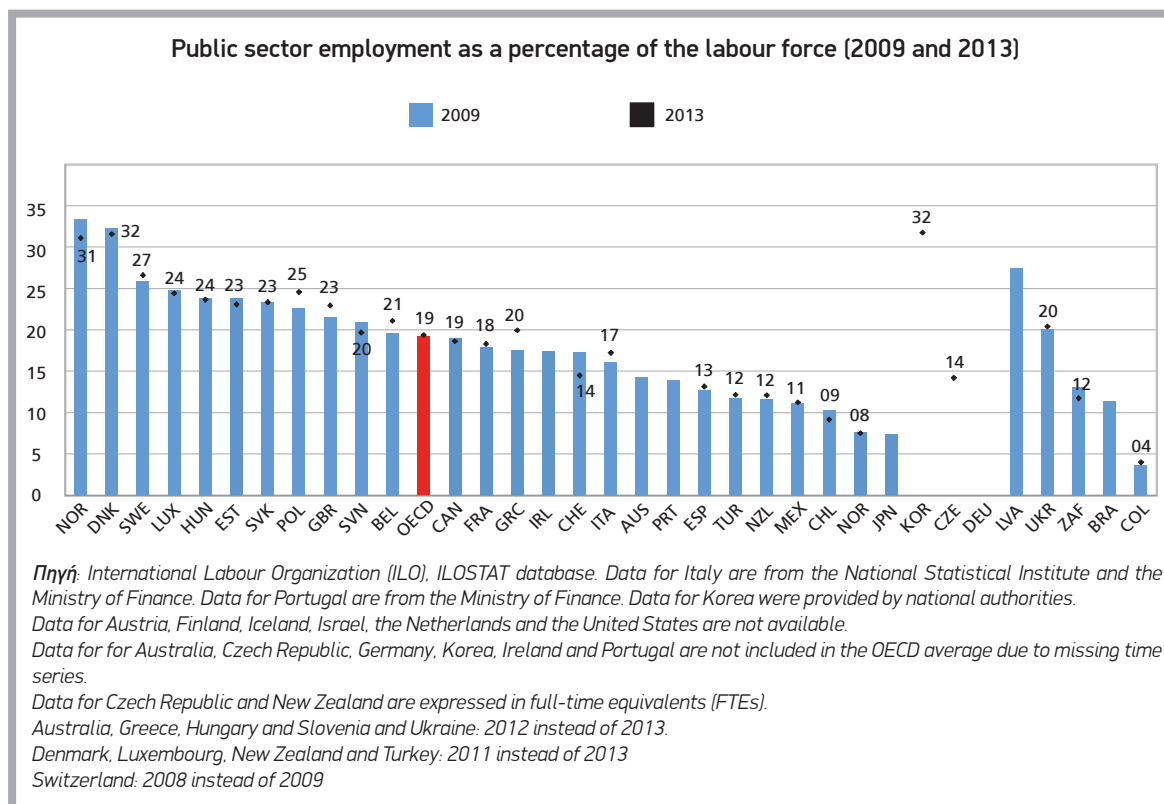
την απόκρυψη επίσημων στατιστικών πηγών, τη σκόπιμη και «δημιουργική» για τις επιδιώξεις του ασάφεια συσχετίσεων.

Διατυπώνεται για πολλοστή φορά το αξίωμα ότι «**το ελληνικό δημόσιο διογκώθηκε υπέρμετρα...**», χωρίς να διευκρινίζεται ποτέ τι ακριβώς νοείται ως «ελληνικό δημόσιο», δηλαδή πώς ακριβώς ορίζεται αυτό και πώς καταμετράται ποσοτικά. Ποιο είναι δηλαδή επακριβώς το πεδίο αναφοράς του συντάκτη, το οποίο θα μπορούσε στη συνέχεια να συγκριθεί αντικειμενικά με αντίστοιχους δημόσιους τομείς άλλων χωρών.

Ο αρθρογράφος του ΣΕΒ ωστόσο, χρησιμοποιώντας στοιχεία και δεδομένα διαφορετικής μεθοδολογικής βάσης, καταλήγει σε αυθαίρετα συμπεράσματα, μερικά εκ των οποίων είναι τα εξής:

- Το «μέγεθος» του δημόσιου τομέα δεν είναι σαφές κάθε φορά σε ποιόν δείκτη θεμελιώνεται. Άλλοτε χρησιμοποιείται το μισθολογικό κόστος, άλλοτε το ύψος των δημοσίων δαπανών, άλλοτε ο αριθμός των απασχολούμενων. Ό,τι βολεύει κάθε φορά και ό,τι συντηρεί το μύθο του «υπερτροφικού» δημόσιου τομέα.
- Δεν τεκμηριώνεται πουθενά –αντίθετα υφέρπει σε όλη τη λογική του ΣΕΒ– γιατί η διόγκωση του κρατικού ελλείμματος προκλήθηκε κυρίως από προσλήψεις προσωπικού. Αποκρύβονται μια σειρά από πολύ σημαντικότερους παράγοντες, όπως η κακοδιαχείριση, το υπερβολικό κόστος μεγάλων δημόσιων έργων, το κόστος της διαφθοράς, η γραφειοκρατία, κ.ο.κ. Όλη η «μέθοδος» θέλει να δείξει προς την κατεύθυνση των απολύσεων και των μειώσεων των μισθών.
- Το ποσοστό των απασχολούμενων στο Δημόσιο Τομέα στην Ελλάδα και η σύγκρισή του με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες θα πρέπει να προσεγγίζεται και σε σχέση με τη διοικητική οργάνωση κάθε χώρας (για να ήταν απολύτως ορθή η σύγκριση θα έπρεπε, π.χ. να περιοριστεί στις χώρες με συγκεντρωτικό διοικητικό σύστημα και να μην συμπεριλαμβάνονται και εκείνες με ομοσπονδιακό, π.χ. τη Γερμανία). Αλλά αυτή η απλή ιδέα είναι άγνωστη στον οικονομισμό του ΣΕΒ.
- Στην πλέον εμφανή απόκλιση του από τα πραγματικά στοιχεία, ο αρθρογράφος υπολογίζει τους απασχολούμενους στο δημόσιο τομέα το 2015 σε 770.000 άτομα, ενώ τα πραγμα-

Πίνακας 1: Απασχόληση στο Δημόσιο Τομέα ως ποσοστό (%) του εργατικού δυναμικού –(στοιχεία ΟΟΣΑ για το 2013)	
Χώρες – Μέλη του ΟΟΣΑ	(%)
Νορβηγία	33,4%
Δανία	32,2%
Λετονία	27,5%
Σουηδία	25,8%
Λουξεμβούργο	24,8%
Ουγγαρία	23,9%
Εσθονία	23,8%
Σλοβακία	23,3%
Πολωνία	22,6%
Ηνωμένο Βασίλειο	21,5%
Σλοβενία	20,9%
Ουκρανία	20,1%
Βέλγιο	19,6%
Μ.Ο. ΟΑΣΑ	19,3%
Καναδάς	19,0%
Γαλλία	17,9%
Ελλάδα	17,5%
Ιρλανδία	17,4%
Ιταλία	16,0%
Αυστραλία	14,3%
Πορτογαλία	13,9%
Νότιος Αφρική	13,1%
Ισπανία	12,7%
Τουρκία	11,7%
Νέα Ζηλανδία	11,6%
Βραζιλία	11,4%
Μεξικό	11,2%
Χιλή	10,3%
Ιαπωνία	7,6%
Κορέα	7,4%
Κολομβία	3,7%

τικά στοιχεία της Απογραφής των δημοσίων υπαλλήλων που ενημερώνονται μηνιαίως δείχνουν (Μάρτιος 2016) ότι ο αριθμός ανέρχεται στις 563.000 (apografi.gov.gr). Με άλλα λόγια, ο αρθρογράφος του ΣΕΒ διογκώνει τον δημόσιο τομέα κατά 200.000 περίπου άτομα. Αποτέλεσμα της διόγκωσης αυτής είναι η στρέβλωση, τόσο του ποσοστού των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα ως ποσοστό επί του συνόλου των απασχολημένων όσο και του ύψους των αποδοχών.

- Το πλέον εντυπωσιακό στοιχείο στην ανάλυση του αρθρογράφου του ΣΕΒ είναι ότι στηρίζει την εκτίμηση του αριθμού αυτού, όχι στην επίσημη Απογραφή των δημοσίων υπαλλήλων, την οποίαν αγνοεί, αλλά στις προβολές που προκύπτουν από τη (δειγματοληπτική) έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, η οποία αφορά σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να κάνει διάκριση μεταξύ απασχόλησης στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα.
- Σε εμφανή αντίθεση με τα όσα υποστηρίζει ο ΣΕΒ περί «υπερτροφικού δημόσιου τομέα» στην Ελλάδα που πρέπει δήθεν να μειωθεί, όπως προκύπτει από τα συνολικά συγκριτικά στοιχεία που έχει συλλέξει βάσει κοινών και ομοιογενών κριτηρίων ο ΟΟΣΑ, η απασχόληση στον ελληνικό δημόσιο τομέα ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ και τις αντίστοιχες τιμές των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών.
- Η απασχόληση στον ελληνικό δημόσιο τομέα ως ποσοστό του συνολικά απασχολούμενου δυναμικού βρίσκεται σε ένα μέσο επίπεδο συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες του ΟΟΣΑ, και μάλιστα κατά τι λιγότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Βρετανίας, η οποία αποτελεί και παραδοσιακά χώρα με καταβολές «περιορισμένου κράτους»:

Οι επιθετικές χρήσεις δεδομένων σε σχέση με την απασχόληση στον ελληνικό δημόσιο τομέα, έρχονται να συμπληρώσουν τις αντίστοιχες δοξασίες σε σχέση με το μισθολογικό κόστος του Δημοσίου. Ο αμετανόητος νεοφιλελευθερισμός εξακολουθεί, παρά την κοινωνική και οικονομική καταστροφή που προκάλεσε στη χώρα, να στοχοποιεί το δημόσιο τομέα και την εργασία

σε αυτόν. Συνεχίζει να θρέφεται – σε πείσμα της πραγματικότητας – από την ιδεοληπτική φαντασίωση ότι ο δημόσιος τομέας στερεί πόρους λόγω υπερδιόγκωσης μισθών και εργαζομένων από τον ιδιωτικό τομέα. Στην πράξη συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο: **Ο κρατικοδίαιτος ιδιωτικός τομέας στερεί πόρους από το δημόσιο.**

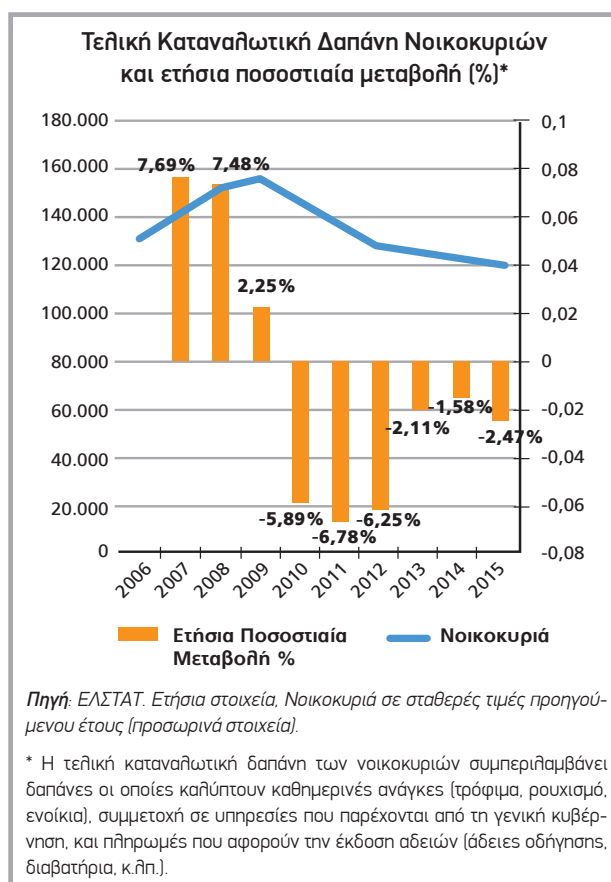
3. Γιατί δεν υπάρχει ανάπτυξη με απολύσεις ή γιατί η μείωση του δημόσιου δεν προσφέρει ανάπτυξη

Βασικό στερεότυπο των νεοφιλελεύθερων κύκλων υπήρξε ανέκαθεν το ιδεολόγημα ότι κάθε αύξηση των θέσεων απασχόλησης και των μισθών στο δημόσιο, όπως και κάθε αύξηση των κοινωνικών δαπανών, στερεί πόρους από τον ιδιωτικό τομέα. Για το λόγο αυτό επαναλάμβαναν και επαναλαμβάνουν διαχρονικά τις παραινήσεις για μείωση μισθών και προσωπικού στο δημόσιο, παρά το γεγονός ότι όπως απέδειξε πέραν κάθε αμφισβήτησης η περίπτωση της Ελλάδος μετά το 2010, η μείωση μισθών και απασχόλησης κατά 30% στο δημόσιο τομέα μετακυλίστηκε σε ολόκληρη την κοινωνία και βεβαίως επηρέασε καταλυτικά και τον ιδιωτικό τομέα.

Έτσι: Η ανεργία γιγαντώθηκε και επέμεινε σε σταθερά υψηλά ποσοστά κατά τη διάρκεια της κρίσης 2010-2015, παρά την εφαρμογή της αποτυχημένης συνταγής της απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων και της δραστηκής μείωσης των μισθών. Μελέτη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) το 2014, με τίτλο “Παραγωγικές Θέσεις Εργασίας για την Ελλάδα”, χαρακτηρίζει ως «αναμικό» τον ρυθμό δημιουργίας θέσεων εργασίας και αναφέρει ότι πλέον του 70% επί συνόλου σχεδόν 1,3 εκατομμυρίων ανέργων είναι χωρίς δουλειά για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Αυτό είναι αποτέλεσμα της απώλειας μίας θέσης εργασίας για κάθε τέσσερις από την αρχή της κρίσης το 2008» (Δελτίο Τύπου ΔΟΕ, Γενεύη, 24/11/2014).

Αντίθετα επομένως με τις νεοφιλελεύθερες ιδεοληψίες, **η μείωση της απασχόλησης στο δημόσιο δεν δημιούργησε θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό, αλλά αντίθετα μείωσε τις θέσεις εργασίας του τελευταίου σε πολλαπλάσιο βαθμό σε σχέση με το δημόσιο.** Και ως αφήσουμε στην άκρη το μέγα ζήτημα του τί είδους θέσεις εργασίας διατηρήθηκαν στον ιδιωτικό τομέα δεδομένων των συνθηκών εργασιακής βαρβαρότητας που επιβλήθηκαν, κατάσταση που εκτός των άλλων επιδείνωσε την εισφοροδιαφυγή και συνετέλεσε στην ασφυξία των Ασφαλιστικών Ταμείων.

Όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία του Διαγράμματος που ακολουθεί, παρά τον αυτοματισμό της αντιπαράθεσης μεταξύ

δημόσιου / ιδιωτικού που προωθεί ο νεοφιλελευθερισμός, η **οικονομία είναι ενιαία**, η αγορά δεν έχει στεγανά και δεν κάνει διάκριση μεταξύ εισοδήματος που καταναλώνεται από δημοσίους υπαλλήλους ή από εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. **Οι απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων είναι απολύσεις και επιφέρουν μείωση στην κατανάλωση, άρα και στην ιδιωτική οικονομία.**

Σε μία χώρα στην οποία σημειώθηκε μείωση στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών της τάξης του 22,7% (από το 2009 έως το 2015), ποιο θα είναι το όφελος στην οικονομία αν εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι στο δημόσιο χάσουν την εργασία τους, όπως υποστηρίζει ο ΣΕΒ; Ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα σήμαινε:

- **Μείωση ή και εξαέρωση της αγοραστικής δύναμης σημαντικού μέρους του πληθυσμού**, με συνέπειες που διαχέονται σε όλο το φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων (εμπορικά καταστήματα, μικρές επιχειρήσεις, υπηρεσίες),
- **Πλήγμα στην κοινωνική συνοχή**, αφού κάθε απολυμένος/η είτε από τον ιδιωτικό είτε από τον δημόσιο τομέα αποτελεί έναν κρίκο αλυσίδας στην παραγωγή και την οικονομική ζωή. Το εισόδημα του εργαζόμενου στο δημόσιο τομέα, **ειδικά σε νοικοκυριά με άνεργους**, στηρίζει πολλαπλώς την κοινωνική συνοχή,
- **Επιδείνωση του υφεσιακού φαινομένου**: Σε μια κοινωνία με ύφεση, αυξάνοντας την ανεργία και συμπιέζοντας ακόμα περισσότερο τους μισθούς, βαθαίνεις και άλλο την ύφεση,
- **Επιδείνωση του κοινωνικού dumping**, με αύξηση του άνεργου πληθυσμού, του κινδύνου για μακροχρόνια φτώχεια, των πιέσεων για δαπάνες κοινωνικής αλληλεγγύης, την ίδια στιγμή που θα μειώνεται η κατανάλωση, άρα και τα δημόσια έσοδα,
- **Ακόμα μεγαλύτερη επιβάρυνση** χιλιάδων νοικοκυριών που αγωνίζονται να διαχειριστούν τις οφειλές τους προς τα δημόσια ταμεία, την ασφάλισή τους, τα δάνειά τους.

Δεν μαθαίνουν από τα λάθη του παρελθόντος

Η συνταγή που επιβλήθηκε, της μείωσης των δημοσίων δαπανών στο πλαίσιο μιας συνολικής πολιτικής εσωτερικής υποτίμησης, όχι μόνο δεν οδήγησε στην ανάπτυξη, αλλά αντίθετα κατέληξε στην καθιέρωση της επισφάλειας ως συνθήκης ύπαρξης για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, για τους οποίους δήθεν αγωνιούν. Η ομοιότητα με τη συνταγή του ΔΝΤ είναι ξεκάθαρη, μοιλονότι έχουν δημοσίως αποδειχθεί οι παραλείψεις και τα λάθη των υπολογισμών του.

Δεν ακούνε τις προτάσεις Διεθνών Οργανισμών που επισημαίνουν τα λάθη

Η δήθεν αγωνία για τον ιδιωτικό τομέα εκφράστηκε από τις προηγούμενες κυβερνήσεις ΝΔ – ΠΑΣΟΚ ως ανάγκη πλήρους αποδιάρθρωσης των εργασιακών σχέσεων. Εξαφάνισαν όσα θεωρούσαν ως «εμπόδια», δηλαδή μισθολογικό κόστος και συλλογικές συμβάσεις εργασίας, ωστόσο **η συνολική κατάσταση της οικονομίας δεν βελτιώθηκε, αλλά αντιθέτως επιδεινώθηκε κατά τη διάρκεια εφαρμογής της πολιτικής τους.**

Στην Έρευνα του ΟΟΣΑ για την ελληνική οικονομία, που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2016, σημειώνεται ότι οι παλαιότερες μεταρρυθμίσεις έριξαν το βάρος ουσιαστικά στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων. Στο σχετικό δελτίο τύπου του ΟΟΣΑ (10/3/2016) υπογραμμίζεται ότι:

«Σύμφωνα με την Έρευνα, η διαδικασία προσαρμογής έχει βασιστεί μέχρι σήμερα υπερβολικά στα δημοσιονομικά μέτρα και την αγορά εργασίας, ενώ δεν έχει σημειωθεί επαρκής πρόοδος

όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά αγαθών. Οι μεταρρυθμίσεις που δρομολογήθηκαν στην αγορά αγαθών μετά την κρίση έχουν προχωρήσει πολύ αργά, έχουν υπονομευθεί λόγω της ελλιπούς τους εφαρμογής και έχουν αφήσει άθικτη, ως επί το πλείστον, τη μονοπωλιακή εξουσία».

Ενάμιση χρόνο νωρίτερα, τον κώδωνα του κινδύνου έκρουε και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), με αφορμή τη μελέτη της "Παραγωγικές Θέσεις Εργασίας για την Ελλάδα". Ο Raymond Torres, Διευθυντής στο Τμήμα Ερευνών της ΔΟΕ, υπογράμμισε τότε ότι: «η στρατηγική ανάκαμψης οικοδομήθηκε εν πολλοίς στο αξίωμα ότι δημοσιονομική εξυγίανση και χαμηλότεροι μισθοί θα μπορούσαν από μόνοι τους να επαναφέρουν την ανταγωνιστικότητα και να πυροδοτήσουν την οικονομική ανάπτυξη. Εντούτοις, η έκθεση καταδεικνύει ότι στην πηγή του προβλήματος ανταγωνιστικότητας ευρίσκεται ένα εύρος άλλων θεμάτων – και όχι οι μισθοί» (Δελτίο Τύπου ΔΟΕ, Γενεύη, 24/11/2014).

Τι παραλείπουν τεχνηέντως οι «συμβουλές» του ΣΕΒ για περαιτέρω μείωση μισθών και απασχόλησης στο δημόσιο

- Έχει ήδη μειωθεί το ανθρώπινο δυναμικό του δημοσίου τομέα από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, σε σημείο που το δημόσιο σήμερα σε βασικές υποχρεώσεις του (Παιδεία, Υγεία, Δικαιοσύνη, Ασφάλεια) να αδυνατεί να λειτουργήσει.
- Η λύση περί απολύσεων που προτείνουν, εκτός από οικονομικά καταστροφική και κοινωνικά επιζήμια, θα επιβαρύνει το κράτος με τεράστιο κόστος δικαστικών διεκδικήσεων.
- Οι πιθανές πρόωρες συνταξιοδοτήσεις θα είναι καταστροφικές για τα ήδη πιεσμένα αποθεματικά των Ταμείων. Άλλωστε, αυτό ακριβώς συνέβη και την περίοδο 2010-2015 με τη μείωση μεν του μισθολογικού κόστους λόγω αποχωρήσεων, αλλήλ με την εκτόξευση του συνταξιοδοτικού κόστους.
- Η εμπιστοσύνη στο κράτος οικοδομείται μέσα από τον εξορθολογισμό της λειτουργίας και των δομών του, τις ποιοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες, την εξάλειψη του τεράστιου σκανδάλου των εργολαβικών συμβάσεων παροχής έργου, τη μείωση των ανισοτήτων και την καταπολέμηση των κοινωνικών αυτοματισμών και της σύγκρουσης «όλων εναντίον όλων».
- Η εξοικονόμηση δημοσίων πόρων είναι δυνατόν -και ήδη δρομοлогείται- να επέλθει από αναδιοργάνωση της συνολικής διοικητικής αρχιτεκτονικής του κράτους, με ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του και ενίσχυση της διαλειτουργικότητας, αποτελεσματικό έλεγχο των δαπανών του, διαφάνεια και ανοιχτή διακυβέρνηση.
- Σε χώρες με πρότυπη λειτουργία δημόσιας διοίκησης, όπως η Δανία, η Σουηδία και η Νορβηγία, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, τα ποσοστά απασχόλησης στον δημόσιο τομέα αγγίζουν ή και ξεπερνούν το 30% της συνολικής απασχόλησης.
- Δεν επιθυμούν να ενισχύσουν το κοινωνικό πρόσημο των μεταρρυθμίσεων, να επενδύσουν στην Ελλάδα και τους ανθρώπους της, να σπάσουν τα μονοπώλια που οι ίδιοι δημιούργησαν και συντηρούν.
- Επιδίδουν συνειδητά να οξύνουν τις κοινωνικές αντιθέσεις και να απονομιμοποιήσουν το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα σημαντικών δημοσίων υπηρεσιών.

- Τα όποια κέρδη που αποκόμισαν από τη νεοφιλελεύθερη μισθολογική συμπίεση αποθησαυρίστηκαν στο εξωτερικό, όπως αποκαλύπτεται το τελευταίο διάστημα και δεν επενδύθηκαν στην Ελλάδα και το εργατικό δυναμικό της.

Η μόνη λύση τόσο για τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο τομέα, για όλους τους πολίτες, δεν είναι περαιτέρω απολύσεις στο δημόσιο, αλλά μια συμπεριληπτική για όλους ανάπτυξη. Με σταθερές και καλές αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Συνεχίζουμε τη δουλειά που ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο του 2015 για ένα δημόσιο τομέα και μια κρατική διοίκηση ποιοτική, ανοικτή στους πολίτες, δημοκρατική, κοινωνικά υπεύθυνη. Για ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες, η πρόσβαση στις οποίες αποτελεί θεμελιώδες δημοκρατικό δικαίωμα των πολιτών.

Επίλογος

Η σημερινή κυβέρνηση συνεχίζει το έργο που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2015 και που περιλαμβάνει τη νομοθέτηση του Ενιαίου Μισθολόγιου, την Αξιολόγηση, τη δημιουργία Μητρώου επιλογής στελεχών, την κινητικότητα, την αποκομματικοποίηση του κράτους με στόχο ένα σύγχρονο, λειτουργικό και δημοκρατικό δημόσιο τομέα ο οποίος θα παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες και θα συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας.

Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

με τη συνεργασία της Αντιπροεδρίας της Κυβέρνησης

και του Υπουργείου Οικονομικών-Γενικού Λογιστηρίου του κράτους